

Biuro Obsługi Restrukturyzacji i Upadłości oraz Pełnomocnika do Spraw Biegłych Sądowych

BRP-II.054.4.2024
Warszawa, 30 lipca 2024 r.

Pan
Krzysztof Gabrel
Wiceprezydent Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzecznawców Majątkowych

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 13 maja 2024 r., nr L/Dz. 12 – PFSRM/2024, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu karnym (Dz. U. poz. 615) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym (Dz. U. poz. 627), uregulowano stawki wynagrodzeń biegłych, taryfy zryczałtowane oraz sposób dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym i postępowaniu karnym.

Wyżej wymienione rozporządzenia zastąpiły rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2049) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 518 z późn. zm.). Spowodowały one podwyższenie obowiązujących stawek wynagrodzeń dla biegłych oraz taryf zryczałtowanych o 30,49% w stosunku do obecnie obowiązujących. W § 12 rozporządzenia (dotyczącego postępowania karnego) oraz § 8 rozporządzenia (dotyczącego postępowania cywilnego), określono, iż poniesione wydatki niezbędne dla wydania opinii, w szczególności wydatki materiałowe, koszty amortyzacji aparatury badawczej oraz dojazdu na miejsce wykonania czynności, biegły dokumentuje za pomocą faktur lub rachunków albo kopii tych dokumentów. W myśl bowiem dyspozycji art. 618f § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. poz. 37) wysokość wynagrodzenia za wykonaną pracę biegłego i specjalisty niebędącego funkcjonariuszem organów procesowych ustala się uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków, o których mowa w § 1 ww. artykułu - na podstawie złożonego rachunku. Analogiczne uregulowanie zawiera art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1144 z późn. zm.) zgodnie z którym

„wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę ustala się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków - na podstawie złożonego rachunku”.

Po wejściu w życie przedmiotowych rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 kwietnia 2024 r., do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw biegłych sądowych kierowane były postulaty środowiska biegłych sądowych oraz instytucji naukowych i specjalistycznych sporządzających opinie na rzecz organów procesowych, w których sygnalizowali oni pilną potrzebę m.in. przywrócenia w obowiązujących rozporządzeniach możliwości dokumentowania przez biegłego poniesionych wydatków niezbędnych do wydania opinii w razie braku faktur lub rachunków, za pomocą oświadczenia. Wskazywano, iż pominięcie dotychczasowej formy w postaci oświadczeń uniemożliwia rozliczenie rzeczywistych kosztów wydania opinii, a w praktyce wyklucza możliwość funkcjonowania laboratoriów zajmujących się wykonawstwem ekspertyz kryminalistycznych, medyczno-sądowych i innych.

Mając na względzie potrzebę zabezpieczenia niezakłóconego toku postępowania, w Ministerstwie Sprawiedliwości wszczęto prace legislacyjne nad zmianą rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu karnym, jak i w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym, w których planuje się przywrócenie możliwości dokumentowania przez biegłych wydatków (w szczególności materiałowych, amortyzacji aparatury badawczej oraz kosztów dojazdu na miejsce wykonania czynności) w przypadku braku faktur lub rachunków - za pomocą oświadczenia. W chwili obecnej prace nad obydwoma projektami znajdują się na etapie uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych.

Jednocześnie uprzejmie wskazuję, że zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2023 r. ustanowiono Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw biegłych sądowych. Wśród zadań Pełnomocnika wskazano m.in. opracowywanie propozycji i koordynację prac dotyczących statusu i działalności biegłych sądowych oraz przygotowanie wstępnych założeń do ustawy o biegłych sądowych (§ 3 zarządzenia).

Zarządzeniem z dnia 17 kwietnia 2024 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości powołano zespół roboczy do spraw przygotowania założeń ustawy o biegłych sądowych, do zadań którego należy w szczególności:

- 1) przygotowanie założeń ustawy o biegłych sądowych kompleksowo regulującej status biegłych sądowych, zasady ich powoływania oraz system ich wynagradzania;
- 2) identyfikacja obszarów i analiza zagadnień związanych ze statusem i działalnością biegłych sądowych;
- 3) konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących zagadnień objętych zakresem prac Zespołu;
- 4) wykonywanie innych zadań zleconych przez Pełnomocnika do spraw biegłych sądowych dotyczących zagadnień związanych z opracowywaniem kompleksowej regulacji status biegłych sądowych, zasad ich powoływania oraz systemu wynagradzania.

W chwili obecnej w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace nad kompleksowym uregulowaniem ustawowym problematyki ustanawiania biegłych sądowych poprzez stworzenie mechanizmów pozwalających na dobór fachowych, odpowiedzialnych i bezstronnych kadr. Odnosi się to również do instytucji naukowych i specjalistycznych sporządzających opinie na zlecenie organów procesowych. Prace te obejmują również kwestie ustalenia zasad wynagradzania biegłych. Jednym z zasadniczych warunków projektowanej reformy jest powiązanie nowych regulacji dotyczących opiniowania z odpowiednim finansowaniem systemu, w tym w szczególności z podniesieniem wynagrodzeń biegłych (stawki godzinowej i tzw. ryczałtów) oraz zapewnieniem możliwości ich waloryzacji. Powyższe działania w celu zwiększenia atrakcyjności funkcji biegłego dla specjalistów z różnych dziedzin i specjalności, w konsekwencji winny stać się czynnikiem realnie zwiększającym zainteresowanie ekspertów podjęciem współpracy z sądami i organami prowadzącymi postępowania przygotowawcze.

Wstępne założenia do projektu ustawy zostały ogłoszone w dniu 11 lipca 2024 r. (<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/reforma-przepisow-o-bieglych-sadowych>).

W świetle powyższego uprzejmie informuję, że zgłoszone przez Polską Federację Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych propozycje legislacyjne zostaną poddane wnikliwej analizie i w przypadku ich akceptacji przez Kierownictwo resortu sprawiedliwości mogą zostać uwzględnione w planowanych pracach nad projektem ustawy o biegłych.

Z wyrazami szacunku

Emil Szczepanik

Zastępca Dyrektora

Biuro Obsługi Restrukturyzacji i Upadłości oraz Pełnomocnika do Spraw Biegłych

Sądowych

/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	4879751.12936425.9407252
Nazwa dokumentu	odpowiedź MS do PFSRM.pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź MS do PFSRM
Sygnatura dokumentu	BRP-II.054.4.2024
Data dokumentu	2024-07-30 08:43:11
Skrót dokumentu	9013DBF8FA9255E0A52E4B7118B33005DE1A31 5D
Wersja dokumentu	1.4
Data podpisu	2024-07-30
Sygnatariusz	Emil Jerzy Szczepanik
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.118.1.1.
Data wydruku:	2024-07-30 12:52:22
Autor wydruku:	Kossowska Karolina